

Horvát Színház – két évig?

A Pécsi Horvát Színház létrejöttét Páva Zsolt, Pécs város alpolgármestere hirdette meg ünnepélyesen a budai Várszínházban 1992 májusában. A társulat pécsi és eszéki, zágrábi tagjai Ivo Bresan világsikerét, a „Paraszthamlet”-et vitték akkor színre Bagossy László rendezésében. A színház a Bagossy által igazgatott Pécsi Kisszínház kebelében alakult meg, igazgatására Vidákovics Antal koreográfust, a Baranya Táncegyüttes művészeti vezetőjét kérték fel.

Vidákovics alapító tagja, 1972 óta vezetője volt a Baranya Táncegyüttesnek. Húsz éve Eck Imre meghívására néptáncot oktatott a Pécsi Művészeti Szakközépiskolában. Annak idején a Baranya Táncegyüttesrel, tanítványaival nem csupán a magyarországi szerb és horvát folklór színrevitelét tartotta fontosnak. Felléptek önálló táncművészeti produkciókkal is, majd a pécsi szabadtéri színpadokon részt vettek például A *székelly fonó* vagy a *La Mancha lovagja* előadásain.

– Ez alatt érlelődött bennem a saját horvát színház gondolata. Kevés volt a realitása, Bagossy László karolta fel az elképzelést. Ebből a közös keresgélésből született meg a nyolcvanas évek közepén Miroslav Krleža „Kraljevo” című darabjának magyar változata „Szentistvánnapi búcsú” címen, majd 1989 nyarán eszéki, újvidéki színészek és a Baranya Táncegyüttes bevonásával, az eredetinek a színrevitele.

A horvát produkciók egyik sajátossága, hogy azokban együtt lépnek fel magyarok, horvátok, szerbek, továbbá hivatásos és amatőr színészek. És jellemző természetesen a tánc.

– A totális színház volt az eszményünk – mondja Vidákovics. – Koreográfusként számomra az, amit Novák Ferenc csinál a Honvéd Együttes élén. Másrészt nem egyszerű Magyarországon létrehozni egy kisebbségi színházat. Ugyanis hiányoznak az emberek. Ezen segített, hogy Pécsnek régi színházi kapcsolatai vannak Eszékkel: innen érkezett a legutóbbi produkciónk rendezője, és állandóan játszott nálunk több színész is. Így a vajdasági magyar művész, Venczel Valentin, akit ugyanúgy két, sőt: három (horvát, szerb és magyar) nyelvű, mint a pécsi horvát Matoriz József, a Pécsi Nemzeti Színház tagja. A szintén pécsi Filákovity István Zágrábban végzett fiatal rendező, ugyancsak tagja a társulatnak. Vagy említenem kell olyan kiváló horvát színészeket, mint Damir Loncar, a „Paraszthamlet” játékmestere, „A kadét” egyik főalakja, a falusi Hamletet alakító Darkó Milas vagy a hölgyek közül Vlasta Ramljak és Sanja Radmilovic.

További jellemzője a Kisszínháznak, hogy nemcsak a színészek, hanem a produkciók is utaznak, hiszen a horvát közösség a Bácskától Sopronig elszórtan él.

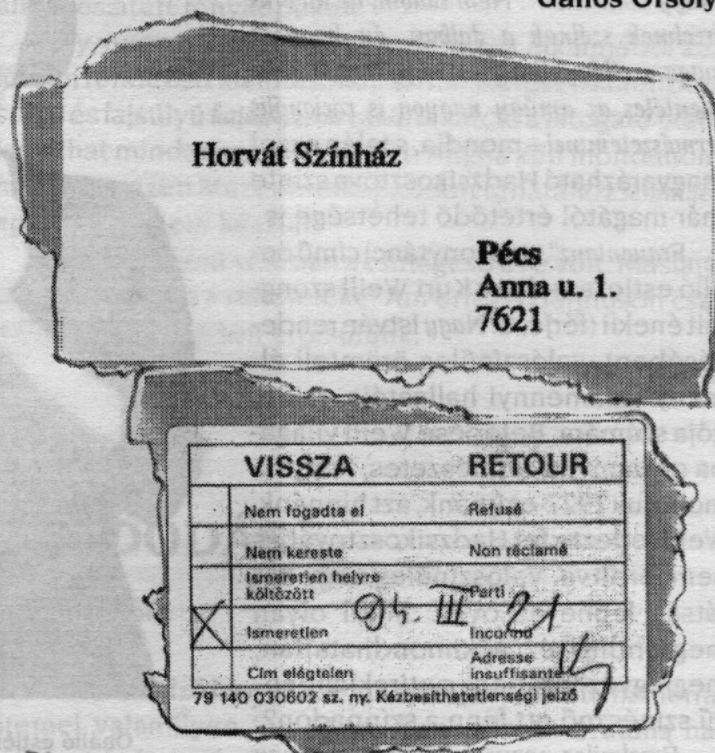
– A pécsi bemutatók után a fővárosban is játszottunk, majd Mohács, Baja, Siklós, Nagykanizsa, Szombathely, illetve Baranya és Bácska falvai következtek. Maticic horvát vendégmunkások körében játszódó „Karácsonyi mesé”-jét elvittük eredetiben Stuttgartba, autentikus környezetbe.

A „Kraljevo” a Horvát Dráma spliti fesztiváljának egyik nagy meglepetése volt, és az év produkciója lett 1989-ben. Zágráb, Eszék, Csáktornya, Verőce színpadain mutattuk be produkcióinkat – és láttunk vendégül pécsi színpadokon zágrábi, dubrovniki, verőcei, eszéki társulatokat. Egyik utolsó produkciónk „Az elvált asszony”, Antun Karagic népszínműve 1936-ból. Azé a horvát szerzőé, aki először próbált utazó horvát színházat létrehozni Magyarországon. Kezdő társulat elképzelhetetlen efféle közönségszalagoló darab nélkül. Hisz nekünk újra kell nevelni, újra meg kell keresni a közönséget.

E sikernek köszönhető, hogy „A kadét” irodalmi, történelmi utalásokkal teli produkciójára is sokan eljöttek a nyáron. „A kadét” nem más, mint az ifjú Krležának Pécsen, a Hadapród Iskolában és Pesten a Ludovikán szerzett élményei, a kor jellegzetes figuráival és történéseivel. Az előadás érdekessége az volt, hogy az eszéki rendező, Mesaric anyanyelvükön, azaz magyarul, németül, szerbül, továbbá három horvát dialektusban játszatta a szereplőket...

És a történet itt, két esztendő után megtörik. Előbb a Kisszínház élén történt változás: Bagossy László leköszönt és helyébe Mikuli János lépett, majd a múlt ősszel konfliktusok kezdődtek a Horvát Színháznak juttatott pénzek és a színház vezetése körül. Vidákovics Antal rezignáltan idézi fel a Pécs kulturális életében eltöltött negyedszázadot, és a folytatásról nem tud számot adni. A helyzet 1994 március közepén: anyagiak hiányában az utolsó két darabot sem játsszák tovább. A Pécsi Horvát Színház tudósításunk idején várakozik.

Gállos Orsolya

A Horvát Színháznak küldött első számunk visszajött: a címzett ismeretlen?